

Integrating professional ethics education into training activities for students at people's police academy in the current context

Do Thi Quyên

Email: doquyentn11@gmail.com

DOI: <https://doi.org/10.15625/2615-8957/12411003>

People's Security College I, Police
Tien Duc, Soc Son district,
Hanoi, Vietnam

Received: 05/8/2024

Revised: 08/8/2024

Accepted: 15/10/2024

Published: 25/10/2024

Abstract: Professional ethics education is a specific activity of the People's Public Security sector, requiring coordination and unity of different forces and educational measures. In particular, moral education through teaching is a basic, necessary measure, meaningful in both theory and practice. However, to improve the effectiveness of professional ethics education for students, it is essential to integrate and combine diverse and rich activities that contribute to improving awareness, attitudes, emotions, and behavior, consistent with task of the People's Public Security force. Therefore, it is vital to integrate professional ethics education into teaching and training activities regularly and continuously for students at People's Public Security universities. This measure is generally called integrating professional ethics education for students in the organization of training activities.

Keywords: *Integration, professional ethics, profession, People's Public Security.*

Tích hợp giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên qua hoạt động đào tạo ở các trường đại học Công an nhân dân trong bối cảnh hiện nay

Đỗ Thị Quyên

Email: doquyentn11@gmail.com

DOI: <https://doi.org/10.15625/2615-8957/12411003>

Trường Cao đẳng An ninh nhân dân I,
Bộ Công an
Tiên Duc, Sóc Sơn, Hà Nội, Việt Nam

Nhận bài: 05/8/2024

Chỉnh sửa xong: 08/8/2024

Chấp nhận đăng: 15/10/2024

Xuất bản: 25/10/2024

Tóm tắt: Giáo dục đạo đức nghề nghiệp trong Công an nhân dân là một hoạt động mang tính đặc thù của Ngành, đòi hỏi sự phối hợp, thống nhất của nhiều lực lượng, biện pháp giáo dục khác nhau. Trong đó, giáo dục đạo đức thông qua dạy học là biện pháp cơ bản, cần thiết, có ý nghĩa cả về lý luận và thực tiễn. Tuy nhiên, để nâng cao hiệu quả công tác giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên cần phải có lồng ghép, kết hợp trong các hoạt động đa dạng, phong phú góp phần nâng cao nhận thức, thái độ, tình cảm và hành vi đạo đức đúng đắn, phù hợp với lĩnh vực nghề nghiệp của lực lượng Công an nhân dân. Do đó, quá trình giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên các trường Công an nhân dân cần được tích hợp vào quá trình tổ chức hoạt động dạy học, rèn luyện và phải được tiến hành thường xuyên, liên tục trong suốt quá trình đào tạo. Biện pháp này chúng tôi gọi chung là tích hợp giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên trong tổ chức hoạt động đào tạo.

Từ khóa: *Tích hợp, đạo đức nghề nghiệp, nghề nghiệp, Công an nhân dân.*

1. Đặt vấn đề

Hiện nay, bối cảnh trong nước, khu vực và quốc tế có diễn biến phức tạp, đan xen, tác động trực tiếp đến đạo đức con người và đạo đức của cán bộ, chiến sĩ Công an nhân dân. Nhất là mặt trái của nền kinh tế thị trường; âm mưu, chiến lược "diễn biến hòa bình", "bạo loạn lật đổ", "tự diễn biến", "chuyển hóa" của các thế lực thù địch; hoạt động mạnh mẽ, nguy hiểm của các loại tội phạm... đã tác động làm nảy sinh những hiện tượng tiêu cực, kích động lối sống thực dụng, chủ nghĩa cá nhân, đề cao giá trị vật chất,

dẫn đến sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên Công an nhân dân. Do đó, giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho cán bộ Công an nhân dân trong bối cảnh hiện nay là một yêu cầu cấp bách và lâu dài. Trong những năm qua, cùng với việc đào tạo chuyên môn, nghiệp vụ, các trường Công an nhân dân đã chú trọng đến công tác giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên. Đa số học viên có bản lĩnh chính trị vững vàng; có đạo đức, lối sống trong sáng, giản dị, lành mạnh, sẵn sàng phụng sự Tổ quốc, phụng sự

Nhân dân; sống có trách nhiệm với bản thân, gia đình và xã hội. Bên cạnh ưu điểm là cơ bản, công tác giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên vẫn còn bộc lộ một số hạn chế, thiếu sót, ảnh hưởng đến chất lượng đào tạo cán bộ của lực lượng Công an nhân dân. Vì vậy, công tác giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên là nhiệm vụ trọng yếu, thường xuyên của các nhà trường, của Công an các đơn vị, địa phương góp phần xây dựng lực lượng Công an nhân dân thật sự trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới theo tinh thần Nghị quyết số 12/NQ-BCT ngày 16 tháng 3 năm 2022 của Bộ Chính trị.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Các khái niệm cơ bản

Đạo đức nghề nghiệp là những phẩm chất nhân cách của cá nhân, được hình thành trong quá trình học tập và hoạt động nghề nghiệp, phù hợp và được xã hội thừa nhận, có tác dụng điều chỉnh nhận thức, thái độ, hành vi của con người trong các mối quan hệ xã hội và hoạt động nghề nghiệp. Khi nói về đạo đức nghề nghiệp, tác giả Lê Thanh Thập (2005) quan niệm: “Đạo đức nghề nghiệp là những quan điểm, quy tắc và chuẩn mực hành vi đạo đức xã hội đòi hỏi phải tuân theo trong hoạt động nghề nghiệp, có tính đặc trưng của nghề nghiệp” [1, tr.2].

Có thể hiểu, *đạo đức nghề nghiệp* là toàn bộ các giá trị, nguyên tắc, chuẩn mực đạo đức của một nhóm xã hội phù hợp với đặc điểm, tính chất của lĩnh vực nghề nghiệp nhất định, có tác dụng định hướng và quy định hành vi ứng xử của các thành viên trong các mối quan hệ xã hội.

Đạo đức nghề nghiệp là một trong những phạm trù của đạo đức xã hội, là một loại đạo đức đã được thực tiễn hoá trong hoạt động nghề nghiệp. Mỗi lĩnh vực nghề nghiệp có đặc điểm, tính chất và yêu cầu riêng đối với chủ thể của hoạt động đó. Đạo đức nghề nghiệp được hình thành và bộc lộ trong các mối quan hệ giữa con người với con người, giữa con người với công việc và môi trường làm việc. Nói cách khác, đạo đức nghề nghiệp là bộ phận của đạo đức xã hội được thể hiện một cách đặc thù, cụ thể hóa trong các hoạt động nghề nghiệp và có quan hệ chặt chẽ với đạo đức cá nhân, thể hiện thông qua đạo đức cá nhân.

Nghề nghiệp Công an nhân dân có tính chất đặc thù về lĩnh vực chuyên môn, về lực lượng lao động, đối tượng phục vụ, phản ánh những đặc điểm, tính chất của nghề nghiệp như: tính chính trị, tính chiến đấu, tính phục vụ, tính mạo hiểm, bất ngờ, rủi ro,

tính bí mật... Xuất phát từ đặc điểm đó, Điều 31, Luật Công an nhân dân (2018) quy định về nghĩa vụ, trách nhiệm của sĩ quan, hạ sĩ quan, chiến sĩ Công an nhân dân, trong đó nêu rõ những biểu hiện cụ thể về phẩm chất đạo đức của cán bộ, chiến sĩ Công an nhân dân như sau:

1) Tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, Nhân dân, với Đảng và Nhà nước.

2) Nghiêm chỉnh chấp hành chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, điều lệnh Công an nhân dân, chỉ thị, mệnh lệnh của cấp trên.

3) Trung thực, dũng cảm, cảnh giác, sẵn sàng chiến đấu, hoàn thành mọi nhiệm vụ được giao.

4) Tôn trọng và bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của cơ quan, tổ chức, cá nhân; liên hệ chặt chẽ với Nhân dân; tận tụy phục vụ Nhân dân, kính trọng, lễ phép đối với Nhân dân.

5) Thường xuyên học tập nâng cao trình độ chính trị, pháp luật, khoa học - kĩ thuật, chuyên môn, nghiệp vụ; rèn luyện phẩm chất cách mạng, ý thức tổ chức kỉ luật và thể lực.

6) Chịu trách nhiệm trước pháp luật và cấp trên về mệnh lệnh của mình, về việc chấp hành mệnh lệnh của cấp trên và việc thực hiện nhiệm vụ của cấp dưới thuộc quyền. Khi nhận mệnh lệnh của người chỉ huy, nếu có căn cứ cho là mệnh lệnh đó trái pháp luật thì phải báo cáo ngay với người ra mệnh lệnh; trường hợp vẫn phải chấp hành mệnh lệnh thì không phải chịu trách nhiệm về hậu quả của việc thi hành mệnh lệnh đó và báo cáo kịp thời lên cấp trên trực tiếp của người ra mệnh lệnh. [2].

Đạo đức nghề nghiệp Công an nhân dân là những thuộc tính, phẩm chất nhân cách của người cán bộ Công an phù hợp với nguyên tắc, chuẩn mực nghề, có khả năng ảnh hưởng, điều khiển, điều chỉnh nhận thức, thái độ, hành vi của cán bộ, chiến sĩ Công an nhân dân trong hoạt động nghề nghiệp.

Giáo dục đạo đức nghề nghiệp là một bộ phận của quá trình giáo dục tổng thể, đó là quá trình tác động có mục đích, có kế hoạch của chủ thể giáo dục đến đối tượng giáo dục nhằm hình thành tri thức, tình cảm, niềm tin và hành vi đạo đức tốt đẹp đáp ứng đòi hỏi của nhà trường, gia đình, xã hội và hoạt động nghề nghiệp.

Như vậy, “*Giáo dục đạo đức nghề nghiệp* là một hệ thống các hoạt động, giải pháp nhằm giáo dục những chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp cho học sinh, sinh viên theo học ở các trường cao đẳng, đại học để khi

ra trường hành nghề có năng lực nghề nghiệp, phẩm chất đạo đức, lương tâm và trách nhiệm trong quá trình thực hiện nhiệm vụ của mình” [3].

Giáo dục đạo đức nghề nghiệp Công an nhân dân là giáo dục cho mỗi cán bộ, chiến sĩ Công an nhận thức, nâng cao ý thức đạo đức đến bồi dưỡng niềm tin và tình cảm đạo đức, là giáo dục mục đích, động cơ, lẽ sống gắn liền với giáo dục lí tưởng cách mạng [4]. Giáo dục đạo đức phải gắn liền với thực hành đạo đức, từ lẽ sống trở thành lối sống và nếp sống hằng ngày, củng cố và phát triển nhu cầu đạo đức, thực hành các chuẩn mực, quy tắc ứng xử đạo đức, làm cho giá trị đạo đức và văn hóa đạo đức trở nên bền vững. Như vậy, quá trình giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên ở các trường đại học Công an nhân dân là quá trình bồi dưỡng, phát triển các phẩm chất đạo đức, ý thức tổ chức kỉ luật, lễ tiết, tác phong, văn hóa ứng xử và điều lệnh Công an nhân dân. Hoạt động này được tổ chức song song, lồng ghép cùng với hoạt động dạy học để tạo thành quá trình giáo dục tổng thể nhằm hình thành, phát triển các phẩm chất nhân cách người cán bộ Công an nhân dân.

Xuất phát từ mối quan hệ biện chứng giữa nhận thức, thái độ, hành vi trong công tác giáo dục đạo đức, nhân cách cho học viên và mục tiêu đào tạo trong Công an nhân dân, tích hợp các nội dung giáo dục đạo đức nghề nghiệp trong tổ chức các hoạt động đào tạo có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, thông qua việc tổ chức các hoạt động đa dạng, phong phú như: dạy học, thực hành, thực tế môn học và thực tập chuyên môn; thông qua các hoạt động đoàn thể quần chúng, dân vận, văn hóa văn nghệ, thể dục thể thao, hành quân, tập luyện... là điều kiện thiết yếu nhằm bồi dưỡng, nâng cao nhận thức, thái độ và rèn luyện hành vi, thói quen đạo đức cho học viên. Đồng thời, tích hợp nội dung giáo dục đạo đức vào hoạt động dạy học sẽ làm cho bài giảng trở nên hấp dẫn, lôi cuốn, tạo động lực, môi trường để học viên được trải nghiệm với các tình huống thực tiễn công tác, chiến đấu của lực lượng Công an nhân dân.

2.2. Nội dung giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên trường đại học Công an nhân dân

Nội dung giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên các trường Công an nhân dân trong bối cảnh hiện nay bao gồm những giá trị, chuẩn mực sau:

Thứ nhất, lòng yêu nước, lòng trung thành, tận tâm, tận lực phục vụ Đảng, Nhà nước và Nhân dân. Luôn nêu cao tinh thần yêu nước và hành động yêu nước, lòng tự hào dân tộc; tận trung với nước, tận hiếu với dân. Thực hiện nghiêm túc 6 điều Bác Hồ

dạy Công an nhân dân; có lý tưởng xã hội chủ nghĩa, tuyệt đối tin tưởng vào con đường cách mạng mà Đảng, Bác Hồ và nhân dân ta đã lựa chọn; kiên định và quyết tâm thực hiện lí tưởng độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, ra sức phấn đấu vì mục tiêu “Dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”. Giáo dục lòng dũng cảm, sẵn sàng nhận và hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao. Nêu cao tính chiến đấu, quyết tâm bảo vệ Đảng, bảo vệ Nhà nước và sẵn sàng hi sinh để bảo vệ Nhân dân.

Thứ hai, ý thức tự giác, thường xuyên tu dưỡng, rèn luyện phẩm chất đạo đức, lối sống. Có lối sống giản dị, trong sáng và đức tính cần cù, trung thực, khiêm tốn; tinh thần cảnh giác cách mạng; có ý thức đấu tranh chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống; kiên quyết chống các hành vi vi phạm đạo đức nghề nghiệp, sách nhiễu Nhân dân, các tệ nạn xã hội và các biểu hiện tiêu cực khác. Thường xuyên tu dưỡng, rèn luyện, nâng cao đạo đức cách mạng, rèn luyện phẩm chất: cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư; luôn đặt lợi ích của Tổ quốc, Đảng, Nhà nước và Nhân dân lên trên lợi ích cá nhân. Kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân, lối sống thực dụng, bệnh lười biếng và tư tưởng trung bình chủ nghĩa trong học tập, rèn luyện, công tác.

Thứ ba, ý thức tổ chức kỉ luật Ngành công an. Luôn ý thức đầy đủ, rõ ràng về nghĩa vụ, trách nhiệm của người cán bộ, chiến sĩ Công an nhân dân; đề cao ý thức trách nhiệm với công việc chuyên môn, giữ gìn uy tín của Ngành Công an. gương mẫu nghiêm chỉnh chấp hành tốt đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, luật pháp của Nhà nước, chỉ thị, nghị quyết và điều lệnh Công an nhân dân; chấp hành tốt nội quy, kỉ luật của Ngành và của nhà trường, quy chế quản lí giáo dục học viên. Giáo dục chủ nghĩa tập thể, tôn trọng các nguyên tắc và chuẩn mực do tập thể đề ra, có tinh thần đoàn kết, hợp tác, thân ái giúp đỡ trong thực hiện nhiệm vụ; có ý thức xây dựng tập thể, tự phê bình và phê bình trong học tập, công tác.

Thứ tư, giá trị lao động, lòng yêu ngành, yêu nghề; nghĩa vụ đạo đức và lương tâm nghề nghiệp. Giáo dục để học viên nhận thức rõ ý nghĩa và giá trị to lớn của lao động, nâng cao tình yêu lao động, lòng tin vào sức sáng tạo của con người và những thành quả to lớn mà lao động mang lại, có tinh thần nhiệt tình, hăng say, cần cù trong lao động; Có tinh thần yêu nghề, say mê và gắn bó về nghề, khiêm tốn, giản dị, trung thực, tận tụy với công việc; Có ý trí vươn lên, khắc phục mọi khó khăn để hoàn thành xuất sắc

nhệm vụ được giao. Giáo dục nghĩa vụ đạo đức và lương tâm nghề nghiệp, ý thức trách nhiệm đối với hành vi của mình trong hoạt động nghề nghiệp, thái độ và cách ứng xử của người làm nghề trước lợi ích của người khác, của xã hội; sự tự phán xử về các hoạt động, các hành vi nghề nghiệp của mình.

Thứ năm, lối sống trong sáng, giản dị, lành mạnh. Giáo dục nhận thức, hành vi, thói quen của lối sống văn minh, tiến bộ, phù hợp với bản sắc dân tộc Việt Nam. Có trách nhiệm của cá nhân trước tập thể, đơn vị và cộng đồng, biết ủng hộ, khuyến khích những biểu hiện của lối sống văn minh, tiến bộ, phù hợp với bản sắc dân tộc, đấu tranh phê phán những biểu hiện của lối sống lạc hậu, ích kỉ.

Thứ sáu, thái độ, hành vi văn hóa giao tiếp, ứng xử. Thực hiện ứng xử có văn hóa có vai trò đặc biệt quan trọng trong việc xây dựng hình ảnh người chiến sĩ Công an nhân dân tận tụy, nhân văn, vì Nhân dân phục vụ, góp phần tăng cường mối quan hệ phối hợp giữa lực lượng Công an nhân dân với các lực lượng xã hội khác nhằm phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị trong thực hiện nhiệm vụ bảo đảm an ninh, trật tự; củng cố mối quan hệ gắn bó mật thiết với nhân dân, làm cho nhân dân “Hiểu Công an, yêu Công an và giúp đỡ Công an”. Đây chính là nội dung cơ bản trong công tác giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên các trường đại học Công an nhân dân hiện nay.

2.3. Tích hợp giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên ở các trường đại học Công an nhân dân trong các hoạt động đào tạo

2.3.1. Tích hợp giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên trong hoạt động dạy học

Trong đào tạo đại học, dạy học là hoạt động cơ bản, chủ yếu trong nhà trường, thông qua hoạt động dạy học giúp học viên phát triển năng lực cơ sở ngành, năng lực ngành và các phẩm chất đạo đức nghề nghiệp. Do đó, để tích hợp các nội dung giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên, giảng viên cần nghiên cứu, phân tích mục tiêu, chương trình đào tạo, chuẩn đầu ra, nội dung các môn học để đối chiếu với yêu cầu về chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp của người cán bộ Công an nhân dân, từ đó lựa chọn nội dung đạo đức nghề nghiệp có thể tích hợp giáo dục cho học viên thông qua hoạt động dạy học. Giảng viên thiết kế, tổ chức hoạt động dạy học bằng các phương pháp, hình thức như: dạy học qua tình huống, thảo luận, đóng vai, nêu và giải quyết vấn đề, trải nghiệm... để học viên lĩnh hội tri thức, hình thành tình cảm đạo đức và tập luyện phong

cách ứng xử phù hợp với các chuẩn mực, quy tắc đạo đức của lực lượng Công an nhân dân.

Chương trình đào tạo của các trường Công an nhân dân hiện nay có rất nhiều môn học có liên quan trực tiếp đến việc giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên như: Xây dựng lực lượng; Lịch sử truyền thống Công an nhân dân; Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam; Tư tưởng Hồ Chí Minh; Triết học Mác - Lênin, Tâm lí, Kỹ năng giao tiếp; các môn thuộc khối kiến thức Pháp luật; các môn thuộc khối kiến thức nghiệp vụ ngành, chuyên ngành... Do vậy, giảng viên cần tích cực, chủ động, linh hoạt, sáng tạo kết hợp đổi mới nội dung, phương pháp, hình thức dạy học với việc tích hợp nhằm thực hiện đồng thời mục tiêu dạy học và giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên.

Căn cứ nội dung của từng môn học, giảng viên thiết kế các bài học theo hướng tăng cường thực tế, thực tập, sự trải nghiệm rèn luyện các phẩm chất đạo đức của người chiến sĩ Công an nhân dân để học viên tìm hiểu thực tiễn, tập luyện, hình thành hành vi, thói quen đạo đức của người cán bộ Công an nhân dân. Giảng viên tập trung tổ chức hoạt động dạy học theo hướng vận dụng kiến thức, kỹ năng để giải quyết các nhiệm vụ của thực tiễn gắn với công tác công an.

Với các khoa giảng dạy, giảng viên cần đầu tư xây dựng hệ thống tình huống dạy học phù hợp với môn học, hàm chứa việc rèn luyện kỹ năng giải quyết vấn đề, phong cách, hành vi ứng xử gắn với thực tiễn nghề nghiệp và đạo đức nghề nghiệp Công an nhân dân. Việc tổ chức, thiết kế hoạt động dạy học thông qua giải quyết tình huống sẽ giúp học viên được trải nghiệm, đưa ra các lựa chọn, phương án giải quyết phù hợp với thực tế công tác công an. Trên cơ sở đó, giảng viên tổ chức, hướng dẫn, dẫn dắt học viên đến với phương án giải quyết tình huống tốt nhất. Các tình huống dạy học này luôn luôn chứa đựng những yêu cầu về mặt chính trị, tư tưởng, đạo đức và những yêu cầu về mặt nghiệp vụ, pháp luật. Thông qua việc phải cân đối, đáp ứng những yêu cầu đó mà học viên thấm nhuần những giá trị đạo đức nghề nghiệp, hình thành thói quen, hành vi ứng xử của người chiến sĩ Công an nhân dân trong hoạt động nghề nghiệp.

Trong quá trình kiểm tra, đánh giá kết quả dạy học, giảng viên thực hiện tích hợp việc đánh giá mức độ lĩnh hội kiến thức, năng lực nghề nghiệp với việc giáo dục đạo đức nghề nghiệp của học viên thông qua xây dựng bộ tiêu chí, thiết kế hệ thống bài tập tình huống nhằm đánh giá nhận thức, tình cảm đạo

đức và hành vi ứng xử của học viên. Căn cứ vào kết quả đánh giá, giảng viên điều chỉnh quá trình dạy học theo hướng tích hợp các nội dung giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên.

Lồng ghép, tích hợp các nội dung giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên trong hoạt động dạy học trên lớp có vai trò, ý nghĩa quan trọng và tác dụng to lớn nhằm giáo dục học viên nhận diện được các yêu cầu về chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp, thái độ, kĩ năng, hành vi ứng xử đúng đắn, phù hợp với các chuẩn mực đạo đức, từ đó tích cực học tập, rèn luyện để trau dồi các phẩm chất đạo đức nghề nghiệp của người cán bộ Công an nhân dân.

2.3.2. Tích hợp giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên qua thông qua hoạt động thực hành, thực tập, thực tế tại Công an các đơn vị, địa phương

Trong các trường Công an nhân dân, theo chương trình và kế hoạch đào tạo, học viên được tham gia các hoạt động thực hành, thực tập, thực tế tại Công an các đơn vị, địa phương. Đây là hoạt động có giá trị thực tiễn, có ý nghĩa to lớn đối với việc giáo dục, thực hành đạo đức nghề nghiệp của học viên. Vì vậy, việc tổ chức quá trình đào tạo thông qua các hoạt động thực tiễn sẽ tạo điều kiện thuận lợi để học viên được thể hiện, khẳng định, tu dưỡng, rèn luyện bản thân. Học viên được cọ xát với thực tế, tích lũy kinh nghiệm, năng lực, phát triển kĩ năng và củng cố những giá trị, phẩm chất và thực hành đạo đức nghề nghiệp Công an nhân dân.

Việc tổ chức hoạt động thực hành, thực tập, thực tế của học viên tại Công an các đơn vị, địa phương để giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên ở các trường đại học Công an nhân dân đã được tổ chức duy trì thường xuyên, liên tục, với nhiều hình thức khác nhau. Tuy nhiên, các hoạt động này mới chỉ chú trọng đến việc rèn luyện tay nghề, phát triển kĩ năng nghề nghiệp, hướng đến hình thành năng lực của người cán bộ Công an nhân dân. Thực tế cho thấy, các hoạt động thực hành, thực tập, thực tế của học viên tại Công an các đơn vị, địa phương là một trong những phương pháp rất quan trọng. Đây là môi trường sinh động để học viên trải nghiệm, vận dụng tri thức đạo đức vào rèn luyện, hình thành hành vi đạo đức. Thông qua việc tổ chức hoạt động này nhằm củng cố những tri thức đạo đức, thể hiện thái độ và thực hành hành vi đạo đức nghề nghiệp của Ngành Công an. Học viên đánh giá được những hành vi phù hợp và những hành vi vi phạm đạo đức nghề nghiệp; từ đó hình thành chuẩn mực, rèn luyện hành vi đạo đức nghề nghiệp trong các hoạt động thực hành, thực tế, thực tập.

Các khoa giảng dạy, giảng viên căn cứ vào chương trình đào tạo, chương trình môn học để xây dựng kế hoạch, chuẩn bị các điều kiện và tổ chức hoạt động thực hành, thực tập, thực tế của học viên tại Công an các đơn vị, địa phương đảm bảo tính khoa học, thiết thực và hiệu quả. Trong việc tổ chức các hoạt động trên cần tạo ra môi trường, điều kiện để học viên thực hành đạo đức nghề nghiệp. Học viên trên cơ sở các hoạt động do nhà trường tổ chức để tích cực, chủ động tham gia, vận dụng tri thức đạo đức, hình thành tình cảm đạo đức và rèn luyện thói quen đạo đức.

Theo chương trình đào tạo của các trường đại học Công an nhân dân, học viên sẽ được trực tiếp tham gia các hoạt động thực hành chính trị - xã hội (cùng ăn, cùng ở, cùng làm với nhân dân), thực tập môn học, thực tập tốt nghiệp tại Công an các đơn vị, địa phương. Đây là khoảng thời gian, là môi trường và điều kiện rất thuận lợi để giáo dục, rèn luyện đạo đức nghề nghiệp. Trong các hoạt động đó, dưới sự hướng dẫn của giảng viên, cán bộ thực tiễn của Công an các đơn vị, địa phương, học viên được tiếp xúc với quần chúng nhân dân, tham gia giải quyết các công việc và tự soi mình trong các mối quan hệ, từ đó tự tu sửa về đạo đức nghề nghiệp của bản thân. Do vậy, các lực lượng giáo dục cần đặc biệt quan tâm, tổ chức tốt hoạt động thực tập môn học, công tác dân vận, công tác ba cùng, thực tập tốt nghiệp cho học viên nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục đạo đức nghề nghiệp.

2.3.3. Tích hợp giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên qua các hoạt động rèn luyện

Quá trình đào tạo trong các trường Công an nhân dân bao gồm hai hoạt động có mối quan hệ biện chứng là dạy học và rèn luyện. Trong đó, hoạt động rèn luyện được tổ chức bằng nhiều hình thức đa dạng, phong phú như: hoạt động sinh hoạt theo quy định của Ngành, tập luyện điều lệnh Công an nhân dân, tập luyện trung đoàn dự bị chiến đấu, hành quân đột xuất, phong trào quần chúng, đoàn thể, tình nguyện, thiện nguyện, rèn luyện thể lực, tham gia các câu lạc bộ... chính là môi trường, điều kiện để phát triển tình cảm đạo đức, hành vi đạo đức, góp phần hoàn thiện nhân cách người Công an nhân dân theo mục tiêu đã định. Vì vậy, việc lồng ghép, tích hợp giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên thông qua tổ chức các hoạt động trên là nhiệm vụ thiết yếu, thường xuyên.

Để lồng ghép, tích hợp giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên thông qua hoạt động rèn luyện, các lực lượng giáo dục cần xác định đúng mục tiêu, nội dung, hình thức, phương pháp giáo dục. Trong

đó, việc đa dạng hóa, cụ thể hoá mục tiêu, nội dung giáo dục đạo đức nghề nghiệp phải phù hợp với điều kiện của nhà trường, đặc điểm tâm lí học viên, các quy định trong chương trình đào tạo và quy chế quản lí giáo dục học viên.

Căn cứ tính chất công tác giáo dục đào tạo trong Công an nhân dân, trên cơ sở các quy định của Ngành, các lực lượng giáo dục xây dựng kế hoạch và tổ chức thực hiện nghiêm túc, chất lượng, hiệu quả nhằm rèn luyện đạo đức nghề nghiệp cho học viên. Việc tổ chức các hoạt động đó phải phù hợp, tạo ra môi trường, điều kiện thuận lợi để học viên rèn luyện về ý thức tổ chức kỉ luật, lễ tiết, tác phong, tinh thần đoàn kết, văn hóa ứng xử, hành vi, thói quen và đạo đức, lối sống của người cán bộ Công an nhân dân. Kế hoạch và việc tổ chức thực hiện kế hoạch phải đảm bảo tính khoa học, có tính giáo dục cao để thu hút, lôi cuốn học viên tham gia một cách tích cực, tự giác.

Trong quá trình tổ chức các hoạt động rèn luyện, cán bộ, giảng viên cần hướng dẫn, đôn đốc, kiểm tra, giám sát một cách thường xuyên, liên tục; kịp thời tác động giáo dục, uốn nắn, điều chỉnh nhận thức, động cơ, thái độ và hành vi ứng xử cho phù hợp với mục tiêu đào tạo, quy định của Ngành và các giá trị, chuẩn mực đạo đức người cán bộ Công an nhân dân. Đồng thời, cán bộ, giảng viên cần kết hợp và sử dụng các phương pháp nêu gương, tác động tâm lí, động viên khen thưởng, kỉ luật nhằm giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho học viên.

Giáo dục đạo đức nghề nghiệp là một tổng thể của các giải pháp. Mỗi giải pháp đều có ý nghĩa, tác

dụng khác nhau. Vì vậy, các lực lượng giáo dục cần phát huy mặt mạnh, hạn chế khuyết điểm để tạo thành sức mạnh tổng hợp, toàn diện. Lực lượng giáo dục trong các nhà trường cần hướng dẫn học viên tìm tòi, lĩnh hội các nội dung đạo đức nghề nghiệp; giúp cho học viên có phương pháp rèn luyện đạo đức nghề nghiệp phù hợp để tu dưỡng đạo đức trở thành động cơ phấn đấu, việc làm suốt đời của mỗi cán bộ, chiến sĩ, học viên.

3. Kết luận

Đạo đức nghề nghiệp của người Công an thể hiện ở lòng yêu nước, lòng trung thành, tận tâm, tận lực phục vụ Đảng, Nhà nước và Nhân dân, ở việc chấp hành ý thức tổ chức kỉ luật ngành Công an... Khi có đạo đức nghề nghiệp, người cán bộ Công an sẽ thực hiện nghiêm túc Sáu điều Bác Hồ dạy Công an nhân dân, phấn đấu vì mục tiêu “Dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”. Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn luôn khẳng định vai trò đặc biệt quan trọng của đạo đức cách mạng, người cho rằng: “Người cách mạng phải có đạo đức, không có đạo đức thì tài giỏi đến mấy cũng không lãnh đạo được nhân dân” [5]. Đây chính là mục tiêu lí tưởng, là giá trị cốt lõi trong công tác giáo dục đạo đức nghề nghiệp người cán bộ Công an nhân dân trong mọi thời đại. Vì vậy, các trường đại học Công an nhân dân cần tiến hành giáo dục hệ thống những giá trị, chuẩn mực đạo đức của người cán bộ Công an; giáo dục ý thức, thái độ, hành vi, rèn luyện những thói quen cho bản thân cả về trí tuệ, tâm hồn lẫn nhân cách của học viên bằng việc lồng ghép nhiều hình thức, phương pháp giáo dục khác nhau.

Tài liệu tham khảo

- [1] Lê Thanh Thập, (2005), *Về đạo đức nghề nghiệp*, Tạp chí Triết học, số 6(169).
- [2] Quốc hội nước Cộng hoà Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam, (2018), *Luật Công an nhân dân*, NXB Công an nhân dân, Hà Nội.
- [3] Bùi Quang Trường, (2022), *Tích hợp giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho sinh viên qua hoạt động đào tạo ở Trường Cao đẳng Sư phạm Bà Rịa - Vũng Tàu*, Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam, tập 18, số 06, tr.65 - 69.
- [4] Trần Quang Tám, (2016), *Đạo đức phong cách Hồ Chí Minh và những bài học đối với cán bộ, chiến sĩ Công an nhân dân*. NXB Công an nhân dân, Hà Nội.
- [5] Hồ Chí Minh, (1983), *Về đạo đức*, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [6] Nguyễn Thị Thanh Huyền, (5/2015), *Giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho sinh viên sư phạm trong giai đoạn hiện nay*, Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam, số 116, tr.29 - 31.
- [7] Đinh Công Sơn, (8/2009), *Giáo dục phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống cho sinh viên các trường đại học - cao đẳng*, Tạp chí Giáo dục, số 220, kì 2.
- [8] Nguyễn Ngọc Cường, (10/2019), *Nâng cao đạo đức nghề nghiệp của đội ngũ giảng viên các học viện trực thuộc Bộ Quốc phòng*, Tạp chí Giáo dục, số đặc biệt, tr.119-122.
- [9] Đỗ Hương Trà (chủ biên) - Nguyễn Văn Biên - Trần Khánh Ngọc - Trần Trung Ninh - Trần Thị Thanh Thủy - Nguyễn Công Khanh - Nguyễn Vũ Bích Hiền, (2015), *Dạy học tích hợp phát triển năng lực học sinh (Quyển 1 - Khoa học tự nhiên)*, NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.